

Bedrijfsregeling Brandregres

2014

VERBOND VAN VERZEKERAARS

Inleiding

De regeling brandregres

De wet geeft brandverzekeraars het recht van verhaal, maar daar hebben zij altijd beperkt gebruik van gemaakt. Verzekeraars vinden het een moeilijke zaak om verhoudingen tussen met name particulieren te verstoren door verhaalsacties te beginnen. De Nederlandse brandverzekeringsmarkt kent al tientallen jaren een voor Europa unieke regeling. Het verhaalsrecht op particulieren wordt niet uitgeoefend. Hierdoor is bij het publiek duidelijkheid ontstaan en hebben verzekeraars een eenduidig speelveld gekregen dat de concurrentie bevordert.

Onder verschillende namen zijn in de loop der jaren brochures verschenen waarin de kaders van de regresbeperking precies staan beschreven. De Vereniging van Brandassuradeuren publiceerde in 1984 een editie onder de naam van Bindend Besluit Regres. Deze versie is in 2000 door het Verbond van Verzekeraars vervangen door de Bedrijfsregeling Brandregres 2000 (BBr 2000), waarin naast het opnemen van eurobedragen met name de tekst is vereenvoudigd en verschillende onderdelen van de regeling nader zijn toegelicht.

Een nieuwe regeling brandregres

De Bedrijfsregeling Brandregres kent dus een lange historie en vertegenwoordigt een maatschappelijk belang. Binnen de vereniging worden de voor- en nadelen van het afzien van het recht van verhaal periodiek besproken. In 2012 heeft dit geresulteerd in het voorstel om de huidige regeling (BBr 2000) voor particulieren en de niet-particuliere huurder te handhaven en per 1 januari 2014 voor de niet-particulieren (de zakelijke markt) te wijzigen. Dit voorstel is op 19 december 2012 door de algemene ledenvergadering van het Verbond van Verzekeraars aangenomen en op de algemene ledenvergadering van 18 december 2013 bekrachtigd.

Een belangrijk argument voor het wijzigen van de brandregresregeling voor niet-particulieren is dat het bezwaarlijk is dat geen regres kan worden genomen op bedrijven die (brand)gevaarlijke werkzaamheden uitvoeren en die daarom ook niet genoodzaakt zijn om extra aandacht aan (brand)preventie te besteden. Ook leidt de brandregresregeling op de zakelijke markt tot (te) veel verstoring van de concurrentieverhoudingen tussen leden en niet-leden van het Verbond van Verzekeraars.

Deze brochure bestaat uit de regeling en een algemene toelichting. Het Verbond van Verzekeraars hoopt dat de nieuwe uitgave alle gebruikers in de schaderegelingpraktijk van dienst is.

Bedrijfsregeling Brandregres (2014)

(De cursief gedrukte woorden verwijzen naar definities die zijn opgenomen in artikel 7)

Brandverzekeraars zullen in alle gevallen van, krachtens de Nederlandse wet, op derden verhaalbare schade die ontstaan is na 31 december 2013 en waarbij het belang van verzekerde tegen geleden schade is gedekt op een *brandverzekering*, de volgende regels in acht nemen:

1. *Brandverzekeraars* zullen noch direct noch indirect verhaal halen op *particulieren* die uitsluitend in hun particuliere hoedanigheid aansprakelijk zijn voor de door de *brandverzekeraar* uitgekeerde schade. Het recht van verhaal zal ook niet uitgeoefend worden tegenover niet-particuliere huurders, pachters, lessees, bruikleners en bewaarnemers van de beschadigde zaak.
 2. *Brandverzekeraars* zullen hun recht van verhaal jegens niet-particulieren alleen uitoefenen indien de aansprakelijkheid verband houdt met onzorgvuldig handelen of nalaten.
 3. In afwijking van het onder 1 en 2 bepaalde blijft het wettelijk recht van verhaal onbeperkt van toepassing:
 - a. jegens degene die met *opzet* de schade heeft veroorzaakt;
 - b. jegens degene tegen wie ter zake van de ontstane schade een gerechtelijke uitspraak wegens misdrijf in kracht van gewijsde is gegaan;
 - c. ter zake van aanrijding- en aanvaringsschade of ter zake van schade veroorzaakt door luchtvaartuigen, tenzij de schade is veroorzaakt door huurders, pachters, lessees, bruikleners en bewaarnemers van de beschadigde zaak;
 - d. ter zake van schade waarvoor de Nederlandse Staat of buitenlandse overheden aansprakelijk zijn.
 4. Het is *brandverzekeraars* niet toegestaan om in de voorwaarden van hun *brandverzekeringen* af te wijken van het recht van verhaal zoals hierboven is omschreven respectievelijk zullen zij op eventueel voorkomende afwijkingen geen beroep doen.
 5. In gevallen waarbij sprake is van cumulatie van verhaal van *brandverzekeraars* en van verhaal van direct getroffen derden, voor zover zij niet of onvoldoende verzekerd zijn ter zake van dezelfde schade, geldt de volgende gedragsregel:

Brandverzekeraars zullen het verhaalsrecht niet of niet geheel uitoefenen indien en voor zover daardoor onverzekerde belangen van de eigen verzekerde of andere direct getroffen worden geschaad.

Indien er echter naast directe schadelijders verschillende regresnemende partijen zijn, dan dienen de *brandverzekeraars* een bindende beslissing te vragen aan de Geschillencommissie Schadeverzekeringen van het Verbond van Verzekeraars omtrent de wijze waarop en de mate waarin het verhaalsrecht kan worden uitgeoefend
 6. Andere verzekeraars dan de in deze regeling bedoelde *brandverzekeraars* kunnen verklaren overeenkomstig de regels gesteld in deze Bedrijfsregeling Brandregres te zullen handelen.
-

7. Definities

7.1 Brandverzekeraar

De leden van het Verbond van Verzekeraars die in hun hoedanigheid van brandverzekeraar ter zake van de schadegebeurtenis een brandverzekering hebben gesloten.

7.2 Brandverzekering

Onder brandverzekering zijn de navolgende soorten verzekering te verstaan:

- a) brandverzekering;
- b) inbraakverzekering;
- c) diefstalverzekering;
- d) stormschadeverzekering;
- e) overstromingsverzekering;
- f) waterleidingschadeverzekering;
- g) verzekering tegen schade veroorzaakt door luchtverkeer;
- h) koelhuisschadeverzekering;
- i) brandverzekering, uitgebreid met dekking tegen andere gevaren dan brand;
- j) verzekering van bedrijfsschade en andere indirecte schade, die het gevolg zijn van een van de hiervoor onder a. tot en met i. bedoelde gevaren;
- k) alle andere soorten verzekering, die krachtens besluit van het sectorbestuur Schadeverzekering van het Verbond van Verzekeraars als behorend tot of verwant aan het brandverzekeringsbedrijf beschouwd dienen te worden.

7.3 Opzet

Opzettelijk en tegen een persoon of zaak gericht wederrechtelijk handelen of nalaten, waardoor schade ontstaat of wordt veroorzaakt.

Aan het opzettelijk karakter van dit wederrechtelijk handelen of nalaten doet niet af dat de desbetreffende persoon zodanig onder invloed van alcohol of andere stoffen verkeert, dat hij/zij niet in staat is zijn/haar wil te bepalen.

7.4 Particulier

Een niet-bedrijfs- en/of beroepsmatig handelend natuurlijke persoon.

Toelichting

Het afzien van het verhaalsrecht is een gedragsregel die in de loop der jaren veel goodwill bij het verzekerde publiek heeft gekweekt. Al ver vóór 1940 werd feitelijk het recht van verhaal niet uitgeoefend, maar het afzien van het recht van regres werd regel met de Afstandsverklaring Regres zoals die in februari 1954 werd gepubliceerd. Deze regeling heeft vele jaren goed gefunctioneerd, maar bleek in de loop der tijd door tal van oorzaken minder goed toepasbaar. Zo werd het als bezwaarlijk ervaren dat de regeling van 1954 alleen gold voor brand en explosie en niet voor andere schadeoorzaken. Bovendien was er geen eensgezinde opstelling meer van verzekeraars, waardoor de onderlinge concurrentieverhoudingen werden verstoord.

Deze bezwaren leidden tot een nieuwe regeling: het Bindend Besluit Regres 1984 (BBR 1984). Deze regeling maakte het mogelijk om voor schade vanaf f 5.000,- tot een bedrag van f 1.000.000,- regres te nemen in de bedrijvensector, terwijl de particuliere sector nagenoeg ongemoeid werd gelaten. De beperking van het regres tot f 1.000.000,- vloeit voort uit de gedachte dat bedrijven zich tot dit bedrag van een aansprakelijkheidsdekking kunnen voorzien.

In 2000, zestien jaar na de introductie van het BBR 1984, was de regeling aan revisie toe. De Vereniging van Brandassuradeuren in Nederland was opgegaan in het Verbond van Verzekeraars. De verwijzingen in de tekst van het BBR 1984 waren niet meer kloppend, terwijl de invoering van de euro het noodzakelijk maakte om de geldende bedragen aan te passen. Toen is ook van de gelegenheid gebruik gemaakt om de regeling verder toe te lichten.

In 2012 is opnieuw besloten tot een wijziging in de regeling die in 2014 zijn beslag krijgt. De belangrijkste verandering is dat de voorheen geldende grensbedragen zijn vervallen en de regeling vanaf 2014 alleen nog geldt voor particulieren en de niet-particuliere huurder.

Inwerkingtreding BBr 2014

De Bedrijfsregeling Brandregres 2014 (BBr 2014) is van kracht vanaf 1 januari 2014; alle verhaalbare schade ontstaan na 31 december 2013 vallen onder deze regeling voor zover het particulieren of niet-particuliere huurders betreft. De Bedrijfsregeling Brandregres 2000 (BBr 2000) is voor deze schade niet meer van toepassing.

De regeling geldt voor de verzekeringen genoemd in de definitie brandverzekering (7.2). Veel van de schade op deze verzekeringen zullen in de praktijk nooit te verhalen zijn, omdat er geen verwijtbaar gedrag aan ten grondslag ligt (bijvoorbeeld storm, blikseminslag). In de praktijk zal er alleen verhaald kunnen worden bij brand- en ontploffingsschade, schroei-, zeng- en smeltschade, rook- en roetschade, water- en olieschade. Breukschade aan glas valt alleen onder deze regeling als het een op een brandverzekering meegedeekt risico vormt (zie toelichting op artikel 7).

Geschillenbeslechting

Een verschil van mening tussen verzekeraars over de uitleg van deze regeling zal door de verzekeraars worden voorgelegd aan de Geschillencommissie Schadeverzekeringen van het Verbond van Verzekeraars, die bij wijze van bindend advies een uitspraak zal doen.

Omzeilen brandverzekeraar

Als een benadeelde rechtstreeks de aansprakelijke partij of diens aansprakelijkheidsverzekeraar aanspreekt voor een schade die op grond van de BBr 2014 voor rekening van een brandverzekeraar zou zijn gebleven als die schade direct bij de brandverzekeraar zou zijn gemeld, zal de aansprakelijkheidsverzekeraar de benadeelde de schade vergoeden. De brandverzekeraar vergoedt vervolgens het betaalde aan de aansprakelijkheidsverzekeraar.

Bij verschil van mening over de vraag of een van beide verzekeraars dekking moet verlenen, zullen beide verzekeraars op zo kort mogelijke termijn hun standpunt toelichten en de relevante onderliggende stukken uitwisselen. Zo nodig zullen verzekeraars hun meningsverschil voorleggen aan de Geschillencommissie Schadeverzekeringen van het Verbond van Verzekeraars. Vanzelfsprekend zal de Geschillencommissie Schadeverzekeringen geen uitspraak doen over de aansprakelijkheid van partijen.

Artikel 1

Het besluit verbiedt het nemen van regres op de natuurlijke, in particuliere hoedanigheid handelende persoon en op nader aangeduide niet-particuliere personen.

Particulier

Het vrijwaren van de particulier van regresacties heeft geen groot bezwaar vanuit het oogpunt van brandpreventie; particulieren kunnen immers veel minder dan bedrijven concrete bijdragen leveren aan brandpreventie.

Het aanbrengen van deze beperking past ook in de maatschappelijke rol van verzekeraars als beschermer tegen catastrofes en is van belang voor een goede verstandhouding met het verzekerd publiek.

Huurders, pachters, lessees, bruikleners en bewaarnemers

Ook op niet-particuliere huurders, pachters, lessees, bruikleners en bewaarnemers van de beschadigde zaak kan geen regres worden genomen. De door de eigenaar afgesloten brandverzekering wordt gezien als een mede in het belang van die personen gesloten verzekering. Huurder, pachter en lessee betalen indirect via de huur-, pacht- of leasesom mee aan de premie voor die verzekering.

Het begrip huurder, etc. moet ruim worden uitgelegd. Dit betreft niet alleen de persoon die het huurcontract met de verhuurder heeft gesloten, maar ook alle inwonende gezinsleden, huisgenoten, etc. Op inwonende gezinsleden en huisgenoten kan geen regres worden genomen. Hetzelfde geldt voor bijvoorbeeld werknemers van een niet-particuliere huurder.

Artikel 2: Schuld- en risicoaansprakelijkheid

De BBr 2014 gaat uit van het principe dat regres gepleegd moet kunnen worden op eenieder die verantwoordelijk is voor onzorgvuldig handelende personen. Bepalend is dus of onzorgvuldig handelen of nalaten een relevante factor is geweest bij het ontstaan van de brand. De aard van de aansprakelijkheid zelf (risico- of schuldaansprakelijkheid) is niet bepalend. Met onzorgvuldigheid wordt het juridisch criterium schuld van artikel 6:162 BW bedoeld (verwijtbaar handelen of nalaten en/of toerekening van een oorzaak).

Artikel 4: Regresclausules

Voorkomen moet worden dat zogenaamde regresclausules, zoals die vroeger regelmatig in verzekeringsvoorwaarden voorkwamen, de werking van de BBr 2014 teniet doen. Daarmee wordt immers tegelijkertijd een van de belangrijkste redenen voor invoering van dit besluit, een uniforme opstelling ter zake van het verhaalsrecht, ook teniet gedaan.

Artikel 5: Cumulatie van regresacties

Artikel 5 bevat een regeling die dient te voorkomen dat verhaalzoekers - niet verzekeraars - in hun vorderingen geschaad worden, omdat verzekeraars eveneens verhaal zoeken. Dit is een uitvloeisel van het gekozen uitgangspunt dat deze derden wat het regres betreft moeten worden ontzien.

Artikel 6: Vrijwillige navolging van de BBr

Met de nieuwe Brandregresregeling, die alleen van toepassing is op particulieren en de niet-particuliere huurders, hoopt het Verbond van Verzekeraars dat ook andere verzekeraars dan Verbondsleden zich aan deze regeling conformeren. Zij kunnen dit schriftelijk melden bij het Verbond van Verzekeraars, dat hiervan een overzicht zal bijhouden. Bij het Verbond van Verzekeraars kan een opgave worden verkregen van de verzekeraars die hebben verklaard overeenkomstig de BBr 2014 te zullen handelen.

Artikel 7: Definities brandverzekeraar en brandverzekering

De definitie benadrukt dat de verzekeraar moet handelen in de kwaliteit van brandverzekeraar en dat de verzekering daadwerkelijk een brandverzekering moet betreffen. Deze bedrijfsregeling ziet dus niet toe op verzekeraars die handelen in een hoedanigheid welke traditioneel tot een andere branche gerekend wordt, zoals motorrijtuigen-, transport- of technische verzekeraars. De regeling ziet evenmin toe op verzekeringen waar het brandrisico onderdeel van de dekking kan zijn, maar die traditioneel niet tot de brandverzekering gerekend worden, zoals hagel-, CAR-, elektronica- en transportverzekeringen. Een aparte glas- of kostbaarhedenverzekering valt niet onder de werking van dit besluit, omdat het geen brandverzekering is in de definitie die hier gegeven wordt. Echter, een glas- of kostbaarheden dekking binnen een bestaande brandverzekering valt volgens punt i. van de definitie wel onder het begrip brandverzekering en daarmee onder de werking van dit besluit.
